

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
Остапеч І. О./
«17» грудня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	054 Соціологія
Освітня програма	Соціологія
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «**Психологія та педагогіка вищої школи**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки**, спеціальності **054 Соціологія**.

Розробник: Повідайчик Оксана Степанівна, професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціології та соціальної роботи,
Козубовська Ірина Василівна, професор, доктор педагогічних наук, завідувачка кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри **соціології та соціальної роботи**

протокол №13 від «24» травня 2022 р.

Завідувач кафедри Шандор Ф.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 8 від «7» червня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	1
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	2	2
	Лекції:	
	22	6
	Практичні (семінарські):	
	14	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	54	80

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Психологія та педагогіка вищої школи» є підготовка професійно компетентного, гуманістично зорієнтованого фахівця з високим рівнем психологічної та педагогічної грамотності, як важливої складової його професійної культури в питаннях вищої школи в Україні із властивим глибоким розумінням загальних принципів та методів психолого-педагогічних наук, їх застосування у соціологічній практиці та у викладацькій діяльності зокрема.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія та педагогіка вищої школи» є:

- набуття здобувачами знань про основні віхи розвитку вищої школи в Україні та світі;
- формування в студентів знань, умінь і навичок налагодження продуктивної психолого-педагогічної взаємодії зі студентами; врахування особливостей їх психічного, інтелектуального та індивідуального розвитку в організації освітнього процесу у вищій школі;
- систематизація знань про вищу освіту як ключовий етап професійного розвитку особистості, її професійного мислення, компетентності та самосвідомості;
- оволодіння знаннями принципів структурування змісту навчального матеріалу у вищій школі; методів і форм організації навчання студентів; норм, критерії оцінювання навчальних досягнень студентів;
- набуття студентами умінь психолого-педагогічного аналізу навчально-виховних ситуацій у вищій школі та прийняття педагогічно доцільних рішень;
- формування у студентів особистісного ставлення до гуманістичних цінностей викладача вищої школи та концептуального бачення власної викладацької діяльності.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- загальних:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК08. Здатність усвідомлювати проблематику рівних можливостей у суспільстві, зокрема у її гендерних, расових, вікових аспектах;

- фахових:

СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси;

СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти;

СК09. Здатність розв'язувати конфлікти та вести діалог з усіма зацікавленими соціальними суб'єктами.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

OK1.2.3 Дослідницькі парадигми в соціології.

OK1.2.5 Врегулювання конфліктів та медіація.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Соціологія», вивчення навчальної дисципліни «Психологія та педагогіка вищої школи» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.	ПР02
Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.	ПР04
Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	ПР08
Проводити аналіз та ідентифікацію конфлікту, визначати можливості та способи інтервенції, медіабельність конфлікту	ПР11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Психологія та педагогіка вищої школи»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здатність виявляти особливості функціонування вищої освіти, організації освітнього процесу у вищій школі, конструктивний вітчизняний і зарубіжний педагогічний досвід. Досліджувати актуальні освітні проблеми, причини їх виникнення, наслідки та тенденції розвитку вищої освіти.	ПР02
Здатність застосовувати наукові знання та обґрунтовувати методологічні підходи, вибір соціологічних та статистичних методів досліджень проблем освіти; виконувати дослідження із застосуванням спеціалізованого програмного забезпечення; аналізувати результати дослідницької діяльності на рефлексивній основі.	ПР04
Вміння аналізувати, формулювати й оприлюднювати оцінку освітніх ресурсів, програм, навчальних видань, технологій, методик і методів у	ПР08

різних формах.	
Здатність визначати, аналізувати та пояснювати складні соціально-психологічні явища, особливості виникнення та розвитку конфлікту в освітній сфері як соціального явища, ідентифікувати проблеми міжособистісної взаємодії і пропонувати шляхи їх розв'язання.	ПР11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: доповідь, реферат, дослідницьке завдання, презентація, залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступ на практичних заняттях, реферат та його презентація, виконання дослідницьких завдань, залік.

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T3	T3	50	100
20	10	20		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Доповідь на практичному занятті	4	12	4	12

Дослідницьке завдання	2	18	2	18
Підготовка і презентація реферату	2	20	2	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з двох запитань описового характеру і творчого завдання.

Описові завдання покликані оцінити знання з тематичної проблематики відповідного модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на практичних заняттях. Залежно від обсягу, послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, перші два запитання модульної контрольної роботи максимально можуть бути оцінені у 30 балів.

Третє завдання модульної контрольної роботи має творчо-аналітичний характер. Залежно від обґрунтованості аргументів і суб'єктивних висновків студента з визначеної проблематики, третє завдання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 20 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до *«Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті»* (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
- **оцінку «добре» (74-81 бал, C) – заслуговує студент, який:**
- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на заліку з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи заліку помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту,

який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту

заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за	Оцінка	Оцінка за національною шкалою
-----------	--------	-------------------------------

100-бальною шкалою	ЄКТС	диференційована	недиференційована
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Сутність та особливості навчального процесу у Вищій школі.

Тема 1. Загальні основи педагогіки вищої школи. Вища освіта в Україні: історія і сучасність.

Особливості вищої освіти, організації освітнього процесу у вищій школі. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти. Предмет педагогіки вищої школи, методологічні засади організації вищої освіти (традиційний, соціал-конструктивістський, особистісно-центрований підходи). Мета і завдання діяльності викладача у вищій школі.

З історії університетської освіти в Україні. Стан і перспективи розвитку вищої школи на зламі ХХ і ХХІ ст. Зміст реформ вищої освіти в Україні у світовому освітньому контексті. Закон України «Про вищу освіту».

Тема 2. Стратегії та технології навчання студентів.

Структура процесу навчання, його об'єктивний і суб'єктивний сенс. Процес оволодіння новими знаннями у вищій школі. Розвиток наукових понять й умінь, навичок студентів, корекція їхнього помилкового, неправильного розуміння та утворення понять. Формування у них позитивної мотивації навчання. Принципи організації навчального процесу у вищій школі.

Головні стратегії навчання студентів (інформаційно-пояснювальна, стратегія оволодіння готовими знаннями, стратегія формування умінь і навичок, пошуково-дослідницька, організація різних видів навчальної й наближеної до життя – аутентичної діяльності студентів). Інноваційні технології навчання (технологія співробітництва, розвивального навчання, організації творчої діяльності, навчання в групах, особистісно-орієнтовна). Особливості, напрями організації міжособистісної взаємодії студентів у процесі навчання. Варіативне, творче застосування стратегій та технологій

навчання із врахуванням особливостей навчальної ситуації, специфіки навчальної дисципліни.

Тема 3. Освітнє середовище, методи навчання студентів у вищій школі).

Організація освітнього середовища, ефективного для навчання студентів (психологічно-комфортний клімат, атмосфера допомоги та підтримки, регулювання процесу навчання, моделювання навчальних ситуацій, врахування своєрідності студентів). Полікультурне середовище ЗВО. Визначення дидактичної мети та планування навчально-пізнавальної діяльності студентів. Умови застосування методів навчання для набуття і збагачення соціального, науково-пізнавального досвіду студентів, їхня сутність. Особливості застосування методів: аналізу конкретних життєвих ситуацій, кейс-методу, брейн-стормінгу (мозкової атаки), генерування та критичного аналізу ідей, синектики, ділової бесіди, дискусії, діалогу, організації тренувальних і навчальних вправ, організації ділових і рольових ігор, виконання творчих робіт, проектів, лабораторних, експериментальних робіт. Застосування методів організації мислительних дій, розвитку критичного і творчого мислення (простого, складного, вільного, доказового міркування, індукції, дедукції, аналізу, синтезу, генерування, аналогії, інтерполяції, екстраполяції).

Тема 4. *Форми організації навчання.*

Поняття про форми організації навчання у вищій школі. Особливості організації лекції у світлі філософії сучасної освіти. Зміст і структура лекції. Стель лекції та особливості поведінки, емоційно-вольового впливу викладача та студентів. Поведінка студентів, конспектування лекції. Застосування сучасних методів наочних засобів навчання під час лекції. Особливості, типи організації практичних, семінарських занять. Застосування інтерактивних методів навчання для організації особистісної взаємодії викладача і студентів як рівноправних партнерів. Самостійна, науково-дослідницька робота студентів, різноманітні її форми (творчі завдання, проекти, курсові і дипломні роботи). Керівництво викладача у процесі організації самостійної роботи студента.

Тема 5. *Організація контролю як зворотного зв'язку у вищій школі.*

Методи науково-педагогічного дослідження навчально-виховного процесу, діяльності викладача й студентів. Системи оцінювання, організації зворотного зв'язку у навчальному процесі, види, принципи, форми (колоквиуми, заліки, іспити) та методи (тестування, анкетування, усне і письмове опитування, написання творів-есе).

Модуль 2. Виховання студентської молоді

Тема 6. *Проблеми виховання студентської молоді*

Психолого-педагогічні проблеми впливу на розвиток студентів (опосередкованість впливу, ціннісні орієнтації студентів, установки та поведінка студентів, їхній взаємозв'язок, особливості їхньої зміни, міжособистісні стосунки студентів, їхні взаємини з викладачем). Мета, зміст, умови виховання студентської молоді як організації опосередкованого педагогічного впливу на студентів через “виховне” середовище, взаємодію викладачів і студентів. Особливості виховання студентів у процесі навчання і в позанавчальний час. Методи та прийоми переконання студентів (роз'яснення, пряме і опосередковане переконання, порада, натяк, прохання, апеляція до позитивних і негативних емоцій, тактика, прогнозування відповідних наслідків, врахування реактивного опору, прийом контрасту). Особливості та умови організації діяльності студентів. Бесіда, диспут, діалог для формування ціннісних орієнтацій студентів. Тренінги для формування соціальних рис, умінь студентів. Особливості виховної роботи з студентами в умовах воєнного стану.

Тема 7. Особливості розвитку студента як суб'єкта соціального життя.

Поняття про вік як форму розвитку особистості, індивідуалізація як ступінь розвитку суб'єктивності людини юнацького віку. Психологічні особливості розвитку студента: криза юності, вступ в епоху самостійного життя, своєрідність молодості. Соціальний, моральний та інтелектуальний розвиток студентів. Особливості адаптації студентів до навчально-виховного процесу у вищій школі, педагогічна взаємодія з ними, врахування культурологічної, особистісно-індивідуальної своєрідності студентів.

Тема 8. Формування студентської спільноти, шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.

Студентська група, її ознаки. Особливості міжособистісних стосунків у студентській групі.. Моделі групи, стилі лідерства. Розподіл ролей студентів у групі, можливості їхньої зміни у процесі розвитку групи. Ознаки та принципи діяльності групи як команди. Умови та шляхи формування студентської спільноти (команди). Особливості, причини, види педагогічних конфліктів (студент/студент; викладач/студент; викладач/викладач тощо). Стил поведінки викладача, студента у конфліктній ситуації. Етапи і способи розв'язання конфлікту (переговори, медіація).

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	Форма навчання: денна					Форма навчання: заочна					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		лекції	практичні	лабораторні	індив. роботи		самот. робота	лекції	практичні	лабораторні	індив. Роботи
Модуль 1.											
Сутність та особливості навчального процесу у вищій школі											
Тема 1. Загальні основи педагогіки і психології вищої школи. Вища освіта в Україні: історія та сучасність.	14	4	2			8	14	2			12
Тема 2. Стратегії та технології навчання студентів.	12	2	2			8	14	2			12
Тема 3. Освітнє середовище: методи навчання студентів у вищій школі.	10	4	2			4	12				12
Тема 4. Форми організації навчання у вищій школі.	9	2	1			6	14	2			12
Тема 5. Організація контролю як зворотного зв'язку у вищій школі.	9	2	1			6	14	2			12
Разом за 1 модуль:	54	14	8			32	68	4	4		60
Модуль 2. Виховання студентської молоді											
Тема 6. Проблеми виховання	14	4	2			8	10	2			8

студентської молоді.												
Тема 7. Особливості розвитку і формування особистості студента.	12	2	2			8	6					6
Тема 8. Формування студентської спільноти, шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.	10	2	2			6	6					6
Разом за 2 модуль:	36	8	6			22	22	2				20
Разом:	90	22	14			54	90	6	4			80

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Загальні основи педагогіки і психології вищої школи. Вища освіта в Україні: історія та сучасність.	2	
2	Тема 2. Стратегії та технології навчання студентів.	2	2
3	Тема 3. Освітнє середовище: методи навчання студентів у вищій школі.	2	
4	Тема 4. Форми організації навчання у вищій школі.	1	2
5	Тема 5. Організація контролю як зворотного зв'язку у вищій школі.	1	
6	Тема 6. Проблеми виховання студентської молоді.	2	
7	Тема 7. Особливості розвитку і формування особистості студента.	2	
8	Тема 8. Формування студентської спільноти, шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.	2	
Разом:		14	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Загальні основи педагогіки і психології вищої школи. Вища освіта в Україні: історія та сучасність.	8	12
2	Тема 2. Стратегії та технології навчання студентів.	8	12
3	Тема 3. Освітнє середовище: методи навчання студентів у вищій школі.	4	12
4	Тема 4. Форми організації навчання у вищій школі.	6	12

5	Тема 5. Організація контролю як зворотного зв'язку у вищій школі.	6	12
6	Тема 6. Проблеми виховання студентської молоді.	8	8
7	Тема 7. Особливості розвитку і формування особистості студента.	8	6
8	Тема 8. Формування студентської спільноти, шляхи розв'язання педагогічних конфліктів.	6	6
	Разом:	54	80

Самостійна робота передбачає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем питань, що визначені для самостійного опрацювання; поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації; підготовка до практичних занять; систематизацію вивченого матеріалу перед підсумковим контролем; розроблення схем, таблиць, діаграм, мультимедійних презентацій тощо.

6.5. Індивідуальні завдання

До індивідуальної роботи у процесі вивчення навчальної дисципліни відносяться творчі й індивідуальні навчально-дослідні завдання, зокрема: підготовка реферативних матеріалів на актуальні теми професійно орієнтованої проблематики з елементами наукового дослідження та його презентація; опитування; дослідження практичних ситуацій; презентація власних досліджень; анотація прочитаної літератури з елементами науково-дослідної роботи; пошук в комп'ютерних мережах додаткового навчального матеріалу до запропонованих викладачем тем; аналіз підручників; збір інформації та ознайомлення із зарубіжним досвідом, що стосується певної навчальної проблеми тощо.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – комп'ютер, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – офісні додатки, Інтернет, пошукові системи, електронні бібліотеки, репозитарій УжНУ, віртуальне навчальне середовище Moodle, соціальні мережі.

В умовах використання формату дистанційного навчання застосовується платформа Google Meet, а засоби, методи та форми навчання визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії та відбуваються з допомогою існуючих функцій групових чатів, відеоконференцій тощо.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Виноградова В.Є., Юрченко В.І. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти: навч. посіб. К.: Каравела, 2018. 296 с.
2. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинг. системою навчання. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2018. 384 с.
3. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник для студ. вищ. навч. закл. 3-тє вид., випр. Київ: Академвидав, 2015. 304 с.
5. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі: навч. посібник; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ: Ліра-К, 2017. 456 с.
6. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник / За ред. проф. І.В.Зайченка. Київ : Ліра-К, 2017. 484 с.
7. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід: навч. посіб./ І.В.Артьомов, І.П.Студеняк, Й.Й.Головач, А.В.Гусь. Ужгород: ПП «АУТДОР-ШАРК», 2015. 360 с
8. Каплінський, В. В. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Київ: КНТ, 2019. 225 с.
9. Кучинська І. О. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Зволейко Д.Г., 2020. 291 с.
10. Мешко О.І. Психологія вищої школи. Навч. посібник. Тернопіль: «Вектор», 2018. 196 с.
11. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи. Навчально-методичний посібник. Посібник. К: Дакор, 2020. 178 с.
12. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 472 с.
13. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.-метод. посібник для самостійної роботи студентів/ Автор-упорядник В.І. Староста. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 68 с.
14. Староста В.І. Тестовий контроль психолого-педагогічної підготовки магістрів та аспірантів: навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 100 с.

Допоміжна література

15. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. К.: Либідь, 1998. 558 с.
16. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посібник. 3-тє вид. К.: Академвидав, 2009. 616 с.
17. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.

18. Голуб Н.Б. Риторика у вищій школі. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 408 с.
19. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 376 с.
20. Гура О.І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект. Монографія. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2006. 332 с.
21. Енциклопедія освіти / АПН України; головний ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
22. Кадемія М. Ю., Шахіна І. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі: Навчальний посібник. Вінниця, ТОВ «Планер». 2011. 220 с.
23. Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 3-ге вид., доповн. і переробл. К.: Ленвіт, 2009. 194 с.
24. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид. К.: Знання, 2011. 488 с.
25. Мойсеюк Н.Е. Педагогіка: Навч. посібник. 4-е вид., доп. К., 2003. 615 с.
26. Мороз О.Г., Падалка О.С., Юрченко В.І. Педагогіка і психологія вищої школи: Навч. посіб.; за заг. ред. О.Г. Мороза. К.: НПУ, 2003. 267 с.
27. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, А.В. Семенова, І.О. Бартенєва, І.М. Богданова. 3-є вид., переробл., доповн. К.: Знання, 2007. 495 с.
28. Педагогіка вищої школи: підручник / В.П. Андрущенко, І.Д. Бех, І.С. Волощук, О.В. Глузман, Н.В. Гузій, Н.М. Дем'яненко, Н.О. Дівінська, М.Б. Євтух, С.А. Калашнікова, О.А. Комар. К.: Пед. думка, 2009. 256 с.
29. Пятакова Г.П. Технологія інтерактивного навчання у вищій школі: навч.-метод. посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2008. 120 с.
30. Староста В.І., Керестень І.С. Методика застосування навчальних завдань та комп'ютерної техніки вчителем: Навчальний посібник / За ред. В.І. Старости. Ужгород: ПоліПрінт, 2008. 136 с.
31. Триус Ю.В., Герасименко І.В., Франчук В. М. Система електронного навчання ВНЗ на базі MOODLE: Метод. посібник / За ред. Ю. В. Триуса. Черкаси: ЧДТУ. 2012. 220 с.
32. Туркот Т.І., Коновал О.А. Педагогіка та психологія вищої школи: Навч. посібник. Херсон: Олді-плюс, 2013. 466 с.
33. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вид. 2-е. К.: Академвидав, 2014. 456 с.
34. Фіцула М.М. Педагогіка: Навч. посібник. К.: Академвидав, 2005. 560 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. URL: <https://dnrb.gov.ua>.
2. Е-навчання в УжНУ: наукова бібліотека (<http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>), е-репозитарій

(<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-it/dspace>), сайт е-навчання
(<https://e-learn.uzhnu.edu.ua/>)

3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL:
<https://nbuv.gov.ua>.

4. Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчального закладу «Ужгородський національний університет». URL:
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>

5. Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>

6. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «УжНУ». URL:<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>

7. Про вищу освіту: Закон України. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38. Редакція від 23.04.2021. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.

8. Про освіту: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-1>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис, Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис, Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис, Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис, Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис, Прізвище ініціали)